

Globalashuv Sharotida Offshor Moliya Markazlari Va Ularning Faoliyati Tahlili (Rossiya Davlati Misolida)

Axmadaliyeva Niholaxon

Toshkent Moliya Institutu

Abstract: Maqlada xalqaro moliya markazlari va offshor moliya markazlarining faoliyati tahlili va ularning tasniflanishi bo'yicha so'z boradi.

Keywords: Xalqaro moliya markazi, offshore moliya moliya markazi, sof offshor, ichki offshor, standart offshor, quruq zonalar, nufuzli offshor kompaniya

Kirish. Xalqaro moliya markazlari (XMM)ning barqarorligi va dinamikasi milliy moliya tizimlari va milliy iqtisodiyotlar hamda jahon moliya bozori va umuman jahon iqtisodiyotining ta'siriga bog'liq. Shunday qilib, zamonaviy sharotida o'n beshta eng yirik moliyaviy markazlar dunyo boyligining qariyb 11 foizini yoki \$ 24,0 trln. AQSH dollarini tashkil etadi [1]. Ularning iqtisodiy ustunligi moliyaviy sektorning kuchiga asoslangan. Shu bilan birga, XMMdagi iqtisodiyotining hajmi, masalan Tokio (1,6 trillion dollar), Nyu-York (1,5 trillion dollar), Seul (903 milliard dollar), London (831 milliard dollar) va Parij (819 milliard dollar), bir qator rivojlangan mamlakatlarning YAIM bilan taqqoslanadi: Kanada (1,6 trillion dollar), Avstraliya (1,1 trillion dollar), Niderlandiya (840 milliard dollar), Malayziya (817 milliard dollar) va Shveytsariya (518 milliard dollar) [2]. Global moliyaviy markazlar butun dunyo bo'ylab moliya bozori ishtirokchilariga ko'plab xizmatlarni taqdim etadigan markazlardir. 2018-yildagi Xalq deputatlari Toshkent shahar kengashining navbatdan tashqari sessiyasida O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev Toshkent shahrini ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish bo'yicha muhim yo'nalishlarni ko'rsatib o'tdi. Ijtimoiy soha, qurilish va kommunal tarmoqlarni rivojlantirish, aholi va turistlar uchun qulayliklarni oshirish bo'yicha ham istiqboldagi muhim vazifalar belgilandi. Toshkent shahrini yirik ishbilarmonlik va moliya markaziga aylantirish bo'yicha strategiya ishlab chiqish zarurligini ta'kidladi. "Bugungi globalashuv davrida iqtisodiyotga investisiyalarni faol jalb etib, biznes uchun qulay sharotilar yaratib berayotgan shaharlar jadal rivojlanmoqda. Toshkent shahrini yuqori texnologik sanoat mahsulotlari ishlab chiqaradigan, bank, moliya, sug'urta va boshqa zamonaviy xizmatlar ko'rsatadigan yirik xalqaro markazga aylantirishimiz zarur. Shahar atrofi sanoat zonalari, shahar ichi esa innovation hudud bo'lishi kerak" dedi Shavkat Mirziyoev¹. Toshkentda xalqaro moliya markazini tashkil etish vazifasining strategik ahamiyati shundan iboratki, uning institutsiional bazasi yaratish jarayonlarining boshidanoq O'zbekiston Respublikasi Prezidenti va Hukumatining qarorlari asosida shakllantiriladi.

¹ <https://president.uz/uz/lists/view/2209>

Toshkentda xalqaro moliya markaz infratuzilmasini yaratish ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish strategiyasi doirasidagi ustuvor vazifalardan biridir.

Asosiy qism. 1980-yillarda XVF "Offshor Moliya markazi" atamasini joriy qildi. Offshor-butun mamlakat yoki mamlakat hududi, turli xil biznes, ishlab chiqarish, moliya-bank, savdo va boshqa shartlar bilan bog'liq maxsus imtiyozli rejim mavjud bo'lgan hudud hisoblanib, markazda pul va boshqa aktivlar miqdori aholi yashaydigan aholiga nisbatan katta. Kompaniyalar, banklar va boshqa uy xo'jalik tashkilotlari ilgari qonuniy ravishda rasmiylashtirilgan imtiyozlar bilan ta'minlangan jami soliq sohasida, shuningdek kompaniyani tezkor ro'yxatdan o'tkazish tartibida, to'siqsiz moliyaviy, eksport-import faoliyati tashkil etish imtiyozli (past) tariflar va bojlar yoki ularning to'liq yo'qligi bilan boshqa markazlardan ajralib turadi. Ushbu turdag'i tegishli firmalar va banklarga mamlakatlar yoki hududlar (zonalar, markazlar) maxsus maxfiylik qo'llaydilar. Oddiy moliyaviy markazlar katta banklarni, boshqa turdag'i moliya institutlarini, har qanday valyuta, kredit va boshqa har qanday operatsiyalarni pul, aktivlar bilan rag'batlantirishga yordam berishga qaratilgan joy bo'lib xizmat qiladi.

Offshor moliyaviy markazlarini shakllanishiga offshor banklarning paydo bo'lishi hamda "yevrovalyuta" ning keskin o'sishi asosiy omillardan bo'ldi. Ko'p mamlakatlar, ayniqsa, kichik, offshor moliyaviy markazlarni yaratish talabi faqat mahalliy muammolar ya'ni bandlikni oshirish hamda moliyaviy resurslar jalb etishni oshirish uchun yuzaga keldi. Shuning uchun bu mamlakatlar har qanday banklar, kompaniyalar va boshqa tashkilotlar faoliyatini amalga oshirishda ushbu imtiyozlarni berishga tayyor. Masalan, Rossiya Federatsiyasi qonunchiligiga binoan, offshor zona imtiyozli soliqqa tortishni ta'minlaydigan va (yoki) turli moliyaviy operatsiyalarni amalga oshirishda axborotni taqdim etish va oshkor qilishni nazarda tutmaydigan davlat hisoblanadi. Offshor faoliyatining 9 shakli mavjud:

- sug'urta;
- bank ishi;
- moliya va lizing;
- fondni boshqarish;
- tarqatish markazlari rejimi;
- shtab-kvartirasi bo'lgan tashkilotlar uchun rejim;
- yuk tashish kompaniyalari uchun rejim;
- xizmat ko'rsatish markazlari rejimi;
- aralash faoliyat.

Offshor zonalarning yagona ro'yxati yo'q. Har bir mamlakat yoki xalqaro moliya instituti o'z ro'yxatini yuritadi. Rossiya Federatsiyasi vakili bo'lgan offshor zonalar orasida quyidagi hududlar ajratilgan [3] Angilya; Antigua va Barbuda; Andorra knyazligi; Aruba; Bagama orollari Hamdo'stligi; Bruney-Darussalom; Bahrayn Qirolligi; Bermud; Beliz; Britaniya Virjiniya orollari; Vanuatu Respublikasi; Grenada; Gibraltar; Dominika Hamdo'stligi; Komorlar Ittifoqi, ya'ni Anjuan oroli; Xitoy Xalq Respublikasi, xususan Gonkong maxsus ma'muriy viloyati (Syanggang) va Makaoning maxsus ma'muriy viloyati (Makao); Liberiya Respublikasi; Lixtenshteyn knyazligi; Malayziya, ya'ni Labuan oroli; Mavrikiy Respublikasi; Maldiv Respublikasi; Marshall orollari Respublikasi; Malta Respublikasi; Monako knyazligi; Montserrat; Nauru Respublikasi; Niue

Respublikasi; Niderlandiya Antil orollari; Birlashgan Arab Amirliklari; Kuk orollari; Kayman orollari; Turk va Kaykos orollari; Palau Respublikasi; Samoa Respublikasi; Panama Respublikasi; San-Marino Respublikasi; Sent-Vinsent va Grenadinalar; Sent-Kits va Nevis; Sankt-Lucia; Seyshel orollari respublikasi, shuningdek Buyuk Britaniya va Shimoliy Irlandiya Birlashgan Qirolligining alohida ma'muriy birliklari, xususan Man oroli, Kanal orollari (Gernsi, Jersi, Sark, Alderney).

Muhokama va natijalar. Agar biz offshor hududlarning geografiyasini baholasak, xulosa qilishimiz mumkinki, ularni birlashtiradigan narsa, qoida tariqasida, iqtisodiy hududlarning rivojlanmaganligi, aholining turmush darajasining pastligi, mehnat va tabiiy resurslarning yetishmasligi, va mahalliy va xorijiy investitsiyalarning yo'qligini ko'rishimiz mumkin. Har qanday hududni offshor markaz deb tasniflash uchun u to'rt asosiy mezonga javob berishi kerak:

- bitimlar ro'yxatdan o'tgan mamlakatda faoliyatni amalga oshirish huquqiga ega bo'lмаган норецидентлар томонидан амалга оширилиши керак;
- qonunchilik va korporativ standartlar norezidentlarning faoliyatini maksimal darajada yengillashtirishni hisobga olgan holda tuzilishi kerak;
- tegishli maxfiylik rejimi ta'minlanishi, shuningdek moliyaviy faoliyatning maxfiyligi kafolatlanishi kerak;
- imtiyozli soliqqa tortish rejimlarini ta'minlash.

Birinchidan, offshor hududlarning o'ziga xos xususiyatlaridan kelib chiqib, mahalliy kompaniyalar uchun yirik jahon tashkilotlari tomонидан raqobat yo'qligini ta'minlash uchun zarur, qolganlari esa norezident kompaniyalar uchun o'ziga xos o'ja bo'lib xizmat qiladi. Shunday qilib, norezidentlar offshor hududlarda amalga oshirishi mumkin bo'lgan faoliyat cheklangan. Ular hal qilishi mumkin bo'lgan bir qator muammolar mavjud, xususan:

- tashkilot ishlarini bevosita boshqarish, shu jumladan xodimlarni jalg qilish, ofis yoki turar joy binolarini sotib olish yoki ijaraga olish;
- savdo aloqalarini o'rnatish, chet el tovarlari yoki buyurtmachilari uchun to'lovlarни va buyurtmalarni, shu jumladan mahalliy tovarlarga buyurtmalarni mahalliy eksportchi orqali amalga oshirish, agar ular offshor zonaning norezident mijozlari tomонидан amalga oshirilsa;
- chet elda amalga oshiriladigan qurilish uchun rejalar va dasturlarni ishlab chiqish;
- chet elda tarqatish uchun mo'ljallangan nashrlarni chop etish va tahrirlash;
- offshor sug'urta kompaniyalari yoki bank tashkilotlari faoliyatida qatnashish.

Hududlarni offshor deb tasniflash mezonlari haqida gapirganda, turli xil xalqaro tashkilotlar tomонидан qo'llaniladigan yondashuvlar farqini eslatib o'tish lozim. Ichki manbalarda yagona tasnif mavjud emas, ammo ularning ba'zilarini umumlashtirib, taxminan quyidagi bo'linishni aniqlash mumkin:

- "Sof offshor", bu offshor tashkilotlarni soliqqa tortishdan to'liq ozod qiladigan hududlarni o'z ichiga oladi, unda ikkinchisi ushbu mamlakat hukumatiga ma'lum bir badal to'laydi, odatda har yili 400 AQSh dollaridan oshmaydi;
- Offshor kompaniyalarga minimal soliq soladigan "past soliq boshpanalari";

- “Ichki offshor”, bu bir mamlakat hududida ikkinchisining bir turi va davlatning bir qismi bo‘lib, uning hududida muayyan faoliyatni amalga oshiruvchi rezident kompaniyalar yoki belgilangan shakldagi kompaniyalar uchun soliq imtiyozlari taqdim etiladi.

Talablarga to‘liq javob beradigan “qulay toifadagi” offshor hududlar bilan bir qatorda, Jinoiy faoliyatdan olingan daromadlarni legallashtirish bo‘yicha moliyaviy harakatlar bo‘yicha maxsus guruh (FATF) 3 ta toifadagi offshor zonalarni aniqlaydi va shu bilan bog’liq bo‘lgan mamlakatlarning “qora ro‘yxati”ni e’lon qiladi², aynan:

- milliy rejimlardagi kamchiliklar tufayli xalqaro moliyaviy tizim uchun jinoiy faoliyatdan olingan daromadlarni legallashtirish va terrorizmni moliyalashtirish xavfi mavjud bo‘lgan hududlar;
- jinoiy faoliyatdan olingan daromadlarni legallashtirishga qarshi milliy tizimlar muhim strategik kamchiliklarga ega bo‘lgan va ushbu kamchiliklarni bartaraf etish rejasini ishlab chiqmagan hududlar;
- jinoiy faoliyatdan olingan daromadlarni legallashtirishga qarshi kurashishda sezilarli kamchiliklarga ega bo‘lgan, ushbu hududlarning davlat hokimiyyati organlari tomonidan tuzatilmagan hududlar.

Shunday qilib, FATF 2 ta ro‘yxatni shakllantiradi - qora va to‘q kulrang.

Birinchisi, eng yuqori darajadagi xavfga ega bo‘lgan hududlarni o‘z ichiga oladi, ularga nisbatan boshqa mamlakatlar xalqaro moliya tizimini ushbu hududlardan kelib chiqadigan jinoiy faoliyatdan olingan daromadlarni legallashtirish va terrorizmni moliyalashtirish xatarlaridan himoya qilishga qarshi chorallarni qo‘llashlari tavsiya etiladi.

To‘q kul rangga milliy rejimlarning kamchiliklari bo‘lgan, ushbu kamchiliklarni bartaraf etish nuqtai nazaridan kerakli darajadagi yutuqlarga erishmagan yoki FATF bilan hamkorlikda ishlab chiqqan ularni yo‘q qilish bo‘yicha harakatlar rejasini bajarmayotgan hududlar kiradi.

Quyidagi turga bo‘lish ham keng tarqalgan:

- orol dengizlari, shu jumladan Karib dengizingining kichik orollari, Hind va Tinch okeanlari, ularning asosiy xususiyati soliqlarning yo‘qligi, talab qilinmaydigan buxgalteriya yozuvlari, kichik to‘lovlar, maxfiylik darajasi va tashkilot egalarining maxfiyligi, buning uchun ular ko‘pincha past obro‘ga ega deb hisoblanadilar va shubhali obro‘ga egadirlar;
- chet elda kompaniyani joylashtirish narxi har yili o‘n minglab AQSh dollarigacha yetishi mumkin bo‘lgan sezilarli darajada yuqori maqomga ega bo‘lgan Yevropa hududlari;
- maxsus soliq rejimi bilan ajralib turadigan alohida ma’muriy-hududiy subyektlar, masalan, AQShning ba’zi shtatlari va Rossiyada - Qalmoqiya, Uglich, Oltoy.

Offshor zonalarning rasmiy va norasmiy tasniflari mavjud. Offshor hududlar uchta keng tasnifni o‘z ichiga oladi. Offshor tashkilotlar faoliyatini ro‘yxatdan o‘tkazish tartibi quyidagilarga bo‘linadi.

- bepul, unda kompaniyani ro‘yxatdan o‘tkazish, ariza va ta’sis hujjatlari nusxalarini ingliz tilida tayyorlash (deyarli barcha zonalar);
- rasmiy ravishda, agar ta’sis hujjatlaridan tashqari, Yevropa Ittifoqida joylashgan asosiy operatsiya zonasi mamlakati tomonidan qo‘srimcha hujjatlar zarur bo‘lsa.

² Специальная группа по финансовым мерам борьбы с отмыванием денег: [Веб-сайт]. URL: <http://www.fatf-gafi.org>

Offshor moliy markazlarinng barchasi uch turga bo‘linadi³:

1. Klassik - bunday zonalarda soliqlar mavjud emas va shtatlarning tegishli hukumatlari faqat har yili 200-400 dollar miqdorida tadbirkorlik hissasini yig’ish bilan cheklangan;
 - hokimiyat biznesga aralashmaydi va uni tekshirmaydi;
 - texnik xizmat ko‘rsatish va hisobot majburiy emas;
 - tadbirkor va uning tashkiloti to‘liq anonimlik va maxfiylikni oladi. Ushbu hududlarga Bagama orollari, Panama va Britaniya Virjiniya orollari kiradi. Ularning yuqori jozibadorligiga qaramay, ular ko‘pincha noqonuniy moliyaviy operatsiyalar va kapital bilan noqonuniy bitimlar boshpanasiga aylanishadi. Shuning uchun xalqaro darajadagi biznes sheriklar ushbu offshor zonalarda ro‘yxatdan o‘tgan tashkilotlardan ehtiyoj bo‘lishadi.
2. Nufuzli offshor kompaniya. Ular butun dunyo bo‘ylab ishbilarmonlar tomonidan yuqori baholanadi. Ularning afzalliliklari orasida:
 - past soliq stavkalarining mavjudligi;
 - xorijiy sheriklar tomonidan yuqori darajadagi ishonch;
 - transport uchun qulay bo‘lgan joyda joylashgan. Shu bilan birga, ushbu offshor tashkilotlar maxsus davlat idoralariga moliyaviy hisobotlarni taqdim etishlari, shuningdek, biznes egalari va bitimlarning mohiyati to‘g’risidagi ma’lumotlarni oshkor qilishlari shart. Ayni paytda Kipr, Niderlandiya, Vengriya, Lyuksemburg, Shveytsariya kabi davlatlarda xuddi shunday rejim amal qilmoqda. soliq imtiyozlarini berish - bu norezidentning to‘lashi kerak degan ma’noni anglatadi, ammo kamroq miqdorda; chegirmalar, kechikishlar kabi imtiyozlar mavjud. Ushbu markazlar eng taniqli, ishonchli va obro‘li hisoblanadi. Bularga Kipr, Singapur, Lyuksemburg kiradi.
3. Quruq zonalar. Rasmiy ravishda offshor emas, ammo ular xorijiy tashkilotlarga soliq imtiyozlari, soddalashtirilgan biznesni ro‘yxatdan o‘tkazish va ba’zi shaxsiy hayotni himoya qilishadi. Shu munosabat bilan ular "quruqlikdagi hududlar" maqomiga ega bo‘lishdi. Shuni ta’kidlash kerakki, ba’zi hududlarda ushbu turdagи obro‘li offshorga qaraganda ancha erkin soliq rejimi mavjud. Shu munosabat bilan ular ushbu tasnifda o‘rtacha pozitsiyani egallaydilar. Bunday rejimga ega bo‘lgan hududlarga Angliya, Frantsiya va AQSh misol bo‘la oladi.

Uch turdagи ofshor zonalar mavjud.

- Soliqqa ega bo‘lmagan mamlakatlar hisobot berishni talab qilmaydi. Bu asosan kichik uchinchi dunyo davlatlari. Eng mashhur soliq zonali: Bagama orollari, Britaniyaning Virjiniya orollari, Kayman orollari. Ushbu sohalar tashkilotlarning offshor egalari uchun yuqori darajadagi maxfiylik va bunday tashkilotlarning faoliyati ustidan hokimiyat tomonidan deyarli to‘liq nazarat qilinmasligi bilan ajralib turadi. Shuning uchun nufuzli tashkilotlar va banklar ularning moliyaviy munosabatlariga ega bo‘lishni xohlamaydilar. Ushbu davlatlar iqtisodiy rivojlanish darajasi past, ammo siyosiy barqarorligi nisbatan yuqori.
- Yuqori darajadagi obro‘ga ega offshor kompaniyalar. Bunday sohalarda offshor tashkilotlar moliyaviy hisobotni talab qilishadi va soliqqa katta imtiyozlar berishadi. Ushbu mamlakatlar hukumatlari birinchi turdagи davlatlarga qaraganda qattiqroq nazarat qilishadi, direktorlar va aktsiyadorlar reestri mavjud, ammo tashkilotning obro‘si ancha yuqori. Bu Irlandiya, Gibraltar, Men oroli.

³ <https://www.pfser.com/en/other/financial-centers/scopus>

- Standart offshor kompaniyalar deb hisoblash mumkin bo‘lmanan mamlakatlar. Uchinchi guruhga standart offshor kompaniyalar deb qaralmaydigan, ammo ularga yashash huquqini beradigan va tashkilotlar uchun o‘z hududidan daromad keltirmaydigan, ba’zi soliq imtiyozlari beradigan davlatlar kiradi. Ushbu mamlakatlar orasida Rossiya (Kaliningrad viloyati) mavjud. Hisob-kitobga bo‘lgan talab biznes sheriklari tomonidan bunday firmalarga bo‘lgan ishonchni oshiradi.

Offshor markazlar deyarli cheksiz ko‘p odamlarga qonuniy va noqonuniy maqsadlarga erishish uchun ulkan imkoniyatlarni taqdim etadi. Barcha motivlarni shartli ravishda 3 guruhga bo‘lish mumkin [4]:

- jinoyatlar sodir etilishi bilan bog’liq bo‘lmanan motivlar;
- soliq to‘lashdan bo‘yin tov lashni osonlashtirish;
- soliqqa tortilmaydigan iqtisodiy jinoyatlarni sodir etish bilan bog’liq motivlar.

Offshor zonalardan foydalanishning eng keng tarqalgan sababi bu soliqni rejalahtirishni qonuniy ravishda optimallashtirish zarurati. Bu soliq motiviga ega bo‘lgan, lekin shu bilan birga qonunning ruhi va mohiyatiga mos keladigan operatsiyalarni amalga oshirish bilan bog’liq. Shuningdek, offshor sxemalar ko‘pincha kompaniyaning aktivlarini himoya qilish uchun ishlataladi, shu bilan birga iqtisodiy beqarorlik sharoitida ularni ekspluatatsiya qilish xavfini kamaytiradi. Bundan tashqari, to‘g’ridan-to‘g’ri biznes bilan bog’liq bo‘lmanan soliq boshpanalariga ehtiyoj bor. Masalan, offshor hududlarning yuqori darajadagi maxfiyligi fuqarolik protsesslarida, xususan, ajrashishda muhim ahamiyatga ega.

Qarz operatsiyalari offshor firma tomonidan qarzni chegirma bilan sotib olish bilan bog’liq bo‘lib, keyinchalik uni nominalda qaytaradi, natijada kompaniya soliqlardan ozod qilinadi yoki minimal soliq daromadini oladi. Qimmatli qog’ozlar bilan ishlashda offshor firma ularni sotib oladi va keyin ularni uchinchi tomonga yuqori narxda qayta sotadi. O‘z-o‘zini moliyalashtirishning mohiyati shundaki, offshor kompaniya tomonidan o‘zлari offshor zonadan tashqarida joylashgan sherik tashkilotlarga kredit berish. Agar kredit pullik asosda berilsa, chet el komaniyasiga to‘lanadigan foizlar ofshor zonada soliqqa tortilmaganda (yoki minimal soliqqa tortilmasligi bilan birga) olingan mamlakatda soliqqa tortishni kamaytiradi.

Har bir offshor moliyaviy markaz soliq to‘lovchilar tomonidan ular bilan hamkorlikda amalga oshirgan maqsadlaridan kelib chiqqan holda tanlanadi. Masalan, Bermudda yordamchi sug’urta kompaniyalarining ochilishi keng rivojlangan; Panama orollari korporatsiyalar tuzishda foydalilanadi. Shunday qilib, nafaqat offshor moliyaviy markazlar nimani anglatishini, balki turli xil offshor yurisdiktsiyalar o‘rtasidagi farqni tushunish, ularning xususiyatlarini bilish ham muhimdir.

Rossiyada offshor biznesning rivojlanishi bir qator omillar bilan rag’batlantiriladi, jumladan:

- samarasiz fiskal siyosat;
- og’ir soliq yuki;
- kapitalni chet elga eksport qilish motivatsiyasi;
- noqulay investitsiya muhiti;
- yuqori investitsiya xatarlari;
- iqtisodiyotni kriminalizatsiya qilishning yuqori darajasi;

- ichki investitsiya obyektlariga egalik huquqini yashirish va jinoiy daromadlarni legallashtirish uchun offshor sxemalardan foydalanish.

Kipr azaldan mahalliy ishbilarmonlar uchun asosiy offshor zona bo‘lib kelgan. Mutaxassislarining ma’lumotlariga ko‘ra, har oy Rossiyadan bir milliard dollar pul o‘tkazilib turilgan. Buyuk Britaniya, shuningdek, ko‘chmas mulkka mablag’ qo‘ylgan mashhur transfer zonasi edi. Mavjud vaziyat fonida mablag’larning bir qismi katta ehtimol bilan Rossiyaga u yoki bu tarzda qaytadi, boshqalari esa Kiprdan barqarorroq zonaga o‘tkaziladi.

Xulosa. Rossiyadagi offshor biznes uchun qisman to‘sinq faqat biznesni rivojlantirish va yangi ish joylari va sxemalarini izlashga undaydi. Offshor tashkilotlar ro‘yxatga oluvchisining qattiq nazorat va sanktsiyalar ushbu ro‘yxatga oluvchilarning aksariyati uchun huquqiy savodxonlik va ko‘nikmalarini oshirishga olib keladi. Biz inkor qilmasligimizga qaramay: xavfning oshishi xizmatlar narxlarining muqarrar ravishda ko‘tarilishiga olib keladi. Offshor zonalar xalqaro biznesda soliqlarni rejalashtirish va soliqlarni optimallashtirishning muhim vositasidir. Eng rivojlangan ichki tashqi savdo tashkilotlari turli mamlakatlar soliq tizimlari bir-biridan farq qilar ekan, offshor zonalar orqali xalqaro soliq rejalashtirishdan foydalanishda davom etadi. Shu sababli, offshor tashkilotlar faoliyatini ma’muriy-huquqiy tartibga solishni takomillashtirish va zamonaviy Rossiya offshor qonunchiligini jahon amaliyotiga muvofiq shakllantirish jihatlari dolzarb bo‘lib qolmaydi.

Adabiyotlar

1. Desjardins J. Mapping the World’s Wealthiest Cities / J, Desjardins // Visual Capitalist from 16.02.2018. - URL: <http://www.visualcapitalist.com/top-15-cities-globally-hold-24-trillion-wealth/> 6.03. 2019.
2. Florida R. The Economic Power of Cities Compared to Nations / R. Florida ll CityLab fi'om 16.03.2017. - URL:<https://www.citylab.com/life-economic-power-of-global-cities-compared-to-nations/> 16.03.2019.
3. “Об утверждении Перечня государств и территорий, предоставляющих льготный налоговый режим налогообложения и (или) не предусматривающих раскрытия и предоставления информации при проведении финансовых операций (оффшорные зоны”:
- Приказ Минфина РФ от 13 ноября 2007г.
4. Беляев М.К. Финансовые центры в мировой экономике // Финансовый вестник. - 2019. - № 11. - С.26.